

який реалізується інститутом громадянського суспільства за підтримки програми "U-LEAD" з Європою. Його мета – підтримка співпраці та партнерства між містами та сільськими громадами для стимулювання проектів місцевого економічного розвитку. Відтак децентралізація та створення ОТГ навколо міст і селищ відкриває можливість для прискорення розвитку сільських територій у таких ОТГ. Зволікання міст обласного значення із процесом об'єднання з навколишніми сільськими ТГ почати призвело до ситуації, за якою навколо обласних міст та міст обласного значення утворюються ОТГ, що по суті, обмежують розвиток міста в ширину.

Адміністративні межі між містами та сільськими радами у багатьох випадках не сприяють ані розвитку, ані розв'язанню соціальних питань у прилеглих територіях. Український законодавець створив правову базу для започаткування партнерств. Був ухвалений закон України "Про співробітництво територіальних громад", а Урядом визначено співробітництво міст і сільських територій пріоритетом державного регіонального розвитку на період до 2020 року.

Сьогодні більшість економіки сконцентрована у містах. Найбільша додана вартість формується у містах. І там розміщено більшість бізнесу. Поряд з тим, коли ми подивимося структуру експорту, сільське господарство має перше місце в експорті України. Більше 10 % ВВП це – сільське господарство. Навіть слаборозвинуті країни мають меншу частку у ВВП сільськогосподарського виробництва і при цьому у сільських територіях немає місця для зайнятості більшості селян. Наразі 80 % сільського населення взагалі проживає в зоні доступності до міста (приблизно 30 хвилин автомобілем). У більш віддалених селах спостерігається катастрофічний обвал. І демографія є дуже поганою, економіка не розвинена. Зараз, по суті, містамиють стати локомотивом розвитку і поширити свій вплив на сільські території. Вони мають не вибрати із сільських територій залишки населення, а навпаки, втягнути ці сільські території у диверсифіковане виробництво, економіку. І саме тому державна стратегія регіонального розвитку 2020 передбачає такі ключові елементи по поширенню позитивного впливу міст на розвиток регіонів, розвиток сільських територій. [6]

Література

1. Зв'язок великих міст та сільських околиць. URL: <https://www.prostir.ua/?news=zvyazok-velykyh-mist-ta-silskyh-okolyts>
2. Безугла Л.С. Державна підтримка малого та середнього бізнесу за допомогою організаційно-маркетингових заходів. *Ефективна економіка*. 2014. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3479> (дата звернення 27.07.2020)
3. Безугла Л. С. Роль підприємництва як чинника забезпечення стабільності економіки. *Інвестиції : практика та досвід*. 2010. № 21. с. 31– 33.
4. Застрожнікова І.В. Підвищення ефективності державного регулювання сільського господарства України: дис. канд. наук з держ. упр. К., 2011. 187 с.
5. Застрожнікова І.В. Інституціональні основи формування аграрної політики. *Інвестиції : практика та досвід*. 2010. № 9. С. 96-99.
6. Хрущ С.В. Розвиток сільських територіальних громад в умовах децентралізації. *Реформа адміністративно-територіального устрою в Україні: реалії та перспективи : зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (29 трав. 2019 р.)*. Київ, 2009.

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Безугла Л.С.,

*к.н.держ.упр., доцент кафедри маркетингу
Дніпровського державного аграрно-економічного університету*

РОЗВИТОК МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ АГРОФІРМ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

В сучасних реаліях малі та середні агрофірми характеризуються високим ступенем «смертності», більшість яких зазнають суттєвий збиток від складних погодних катаклізмів, а також від всесвітньої пандемії COVID-19.

Висока швидкість виникнення та ліквідація агропідприємств являється хорошою характеристикою динаміки економічного розвитку. Всупереч цій думці, така ситуація можлива по причині високого

ступеня конкуренції на ринках, низькою підприємницькою компетенцією, неправильної оцінки положення на ринку, а також неадекватної державної політики регулювання сектору бізнесу [1].

Заходи державної підтримки малого та середнього агропідприємництва поділяються на 2 види впливу: прямий і непрямий. До прямого впливу можна віднести, наприклад, безпосереднє введення податкових пільг для малих та середніх агрофірм, виділення бюджетних коштів для пільгового фінансування їх перспективних інвестиційних проєктів, надання у безоплатне користування або оренду малим та середнім агропідприємствам державного майна.

Непряма підтримка малих та середніх агрофірм здійснюється державою опосередковано, тобто через стимулювання великих і середніх корпорацій, банків, страхових компаній, громадських організацій, а також залучення елементів інфраструктури малого та середнього бізнесу, які забезпечують загальні умови його розвитку (навчальних центрів, бізнес-інкубаторів, технопарків, лізингових, консалтингових, аудиторських, юридичних фірм). До прямого виду можуть відноситися такі форми підтримки, як виділення субвенцій і дотацій регіонам і муніципальним утворенням у якості преміювання за високий рівень розвитку малого та середнього агропідприємництва.

На здатність малих та середніх агрофірм виживати й розвиватися виявляє вплив комбінації внутрішніх і зовнішніх факторів. У той час, як внутрішні проблеми можуть часто вирішуватися самими малими підприємствами на місцевому рівні, подолання багатьох зовнішніх бар'єрів вимагає дій зі сторони держави на регіональному рівні. Одна з основних труднощів у розв'язку «зовнішніх» проблем — це те, що заходи, прийняті різними державними установами в підтримку малого та середнього підприємництва та плани/програми дії для їхнього впровадження зазвичай погано скоординовані. Важко розділити відповідальність за проведення в життя політики, коли функції виконавчої влади й розподіл компетенції в бюджетній, податковій, кредитно-фінансовій й тарифній сферах не складається в єдину політику підтримки малого та середнього підприємництва. Тому, державі вкрай необхідно сконцентруватися на усуненні протиріч між різними установами (регіональними, секторальними, галузевими), що мають відношення до малого та середнього агробізнесу [3,4].

Виділяють наступні недоліки малих та середніх агрофірм:

- високий рівень ризику й нестабільність доходів у підприємницькій діяльності внаслідок залежності від зовнішніх чинників: політичної обстановки, зміни законодавства;
- обмеженість джерел фінансування й труднощі в отриманні кредитів, особливо довгострокових через підвищену ймовірність ризику втрат;
- часте недовантаження основних фондів, складність їх відновлення;
- висока залежність малих та середніх агропідприємств від держави, системи підтримки малого та середнього агробізнесу, конкурентів і великих компаній;
- часте розорення малих агрофірм [2].

Підводячи підсумок, слід зазначити, що, незважаючи на слабкі сторони, малі та середні агрофірми вирішують ряд важливих соціально-економічних завдань, таких як:

- реалізація конституційного права на вільне використання своїх здатностей і майна для підприємницької й іншої, не забороненої законом, економічної діяльності;
- забезпечення зайнятості населення, у тому числі залучення в процес суспільного підприємництва соціально вразливих груп населення, формування «середнього класу»;
- стабілізація ринку;
- формування стабільного джерела доходів бюджету, забезпечуючи стійкий соціально-економічний розвиток [1].

Саме малі та середні агрофірми за умови їх державної нормативно-правової, інформаційної, маркетингової, кадрової, науково-технічної та морально-психологічної підтримки здатні успішно вирішити такі соціально-економічні та політичні проблеми, як безробіття, соціальне напруження, відсутність робочих місць, наповнення споживчого ринку якісними вітчизняними продуктами та товарами.

Література:

1. Безугла Л.С. Державна підтримка малого та середнього бізнесу за допомогою організаційно-маркетингових заходів. *Ефективна економіка*. 2014. № 8. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3479> (дата звернення 31.07.2020)

2. Кадирус І.Г., Безугла Л.С. Теоретичні аспекти маркетингових інновацій в агропромисловій системі. *Ефективна економіка*. 2014. № 3. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3387> (дата звернення 31.07.2020)

3. Застрожнікова І.В. Підвищення ефективності державного регулювання сільського господарства України: дис. канд. наук з держ. упр. К., 2011. 187 с.

4. Застрожнікова І.В. Шляхи удосконалення державного регулювання сільського господарства України. *Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Наукові розвідки з державного та муніципального управління»*. Вип. 1/2013. Державне управління та місцеве самоврядування. К. : ВПЦ АМУ, 2013. С. 121-135.

Крупка З.М.,
аспірант кафедри менеджменту
Львівського національного університету
ветеринарної медицини та біотехнологій ім.С.З.Гжицького

НАУКОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

У сучасних умовах стрімкого розвитку економіки та міжнародної торгівлі зростає значення логістичної системи. Зазвичай логістика працює в двох напрямках – вперед і назад. Наразі, коли ми говоримо про логістику, ми зазвичай маємо на увазі напрямок вперед, який включає такі операції, як отримання та обробка замовлення, перевірка та підготовка товарно-матеріальних цінностей, упаковка та підбір товару, відправлення його та вибір маршруту транспортування, який доставить товар замовнику швидко та якісно, наскільки це можливо. Зворотний напрям означає будь-які операції з керування неправильними або пошкодженими відправленнями, ремонтом предметів та повторним використанням або переробкою.

У цифровому світі для управління цими процесами бізнес використовує системи управління логістикою – поєднання програмних засобів, які оптимізують усі процеси від замовлення та доставки його до дверей клієнта. Відповідно наразі значна кількість науковців досліджують питання логістичного забезпечення. Так, Донченко О.О. окреслював основні наукові засади формування логістичних систем та наукові підходи до організації міжнародних перевезень [1]. Логістика товарного ринку досліджена у монографії за загальною редакцією Буркинського Б.В., Лисюка В.М. [2]. Наливайко А.П. досліджував теорію стратегії підприємства та роль логістики у розвитку підприємства [3]. Швиданенко О.Г. досліджував наукові засади формування логістичних систем підприємства [4]. Incoterms-2010. Правила з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі є орієнтиром на основним документом, що регулює міжнародні перевезення та логістику [5].

Опрацювання літературних джерел дозволяє зробити висновок, що для ефективного управління замовленнями та уникнення подвійних помилок обробки, товарно-матеріальних цінностей, постачальників та клієнтів повинні бути синхронізовані в одній системі. Програмне забезпечення для управління замовленнями отримує замовлення з усіх каналів продажу і відстежує їх з моменту їх розміщення до моменту підтвердження замовником доставки. Це основний центр зв'язку, де відображається вся інформація про замовлення: маршрути, місцеположення, товарний запас, підключення складу та інтеграція з бухгалтерським обліком для створення рахунків та прийому платежів тощо.

Ряд вчених відмічає важливість управління запасами [2,5]. У сучасних умовах глобальних викликів управління запасами – важлива частина ланцюга поставок, відповідальна за контроль та документування кількості товару для продажу. Отримання, зберігання та відстеження товарно-матеріальних цінностей, в той час як стосується його швидких і постійних змін, вимагає дуже точного управління інформацією про товар. Таким чином, автоматизація від класичних електронних таблиць до систем управління запасами забезпечує необхідну чіткість, централізуючи всі дані в одному місці за допомогою системи управління запасами.

Аналіз наукових джерел дозволяє констатувати, що важливою складовою логістичного ланцюга є також управління складом. У сучасних умовах господарювання управління складами – це сукупність процесів, що підтримують, контролюють і автоматизують роботи складів [2,4]. Сюди входить прийом предметів, переміщення їх, управління складським персоналом, підтримка безпечних умов праці та використання програмного та апаратного забезпечення для пошуку та відстеження предметів.